Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2026)0065

Aktindsigt – rapport for perioden 2022-2024

Europa-Parlamentets beslutning af 10. marts 2026 om aktindsigt – rapport for perioden 2022-2024 (2025/2137(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), og særlig artikel 1, 9, 10, 11 og 16,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), og særlig artikel 15,

– der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret), og særlig artikel 41 og 42,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter[1],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006 af 6. september 2006 om anvendelse af Århus-konventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer[2],

– der henviser til Kommissionens forslag af 30. april 2008 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (COM(2008)0229),

– der henviser til Kommissionens forslag af 21. marts 2011 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF)

---

1 EUT L 145 af 31.5.2001, s. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj.
2 EUT L 264 af 25.9.2006, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj.

nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (COM(2011)0137),

– der henviser til sin holdning ved førstebehandling af 15. december 2011 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter[3],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 11. februar 2025 med titlen "Kommissionens arbejdsprogram 2025" (COM(2025)0045) og bilagene hertil og til den deri udtrykte hensigt om at trække forslagene COM(2011)0137 og COM(2008)0229 om ændring af forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter tilbage,

– der henviser til Kommissionens afgørelse (EU) 2024/3080 af 4. december 2024 om fastlæggelse af Kommissionens forretningsorden og om ændring af afgørelse C(2000) 3614[4],

– der henviser til sin beslutning af 14. september 2017 om gennemsigtighed, ansvarlighed og integritet i EU-institutionerne[5],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1937 af 23. oktober 2019 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten[6],

– der henviser til sin beslutning af 10. februar 2021 om aktindsigt[7],

– der henviser til sin beslutning af 13. juli 2023 om aktindsigt – årlig rapport for årene 2019-2021[8],

– der henviser til sin beslutning af 14. marts 2024 om Europa-Kommissionens behandlingstid for så vidt angår anmodninger om aktindsigt[9],

– der henviser til Den Europæiske Unions Domstols (EU-Domstolens) og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (EMD's) praksis,

---

3 EUT C 168 E af 14.6.2013, s. 159.
4 EUT L, 2024/3080, 5.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3080/oj.
5 EUT C 337 af 20.9.2018, s. 120.
6 EUT L 305 af 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
7 EUT C 465 af 17.11.2021, s. 54.
8 EUT C, C/2024/4014, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4014/oj.
9 EUT C, C/2024/6560, 12.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6560/oj.

– der henviser til Rettens domme af 17. juli 2024 i sag T-689/21, Auken m.fl. mod Kommissionen, og sag T-761/21, Courtois m.fl. mod Kommissionen[10],

– der henviser til Rettens dom af 14. maj 2025 i sag T-36/23, Stevi og The New York Times mod Kommissionen[11],

– der henviser til Den Europæiske Ombudsmands beretninger og afgørelser, navnlig særberetning OI/2/2022/OAM[12] og afgørelserne i sagerne 1316/2021/MIG[13] og 1499/2021/SF[14],

– der henviser til forretningsordenens artikel 122, stk. 7, og artikel 149,

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (A10-0011/2026),

A. der henviser til, at EU-traktaterne garanterer alle borgere retten til demokratisk deltagelse og gennemsigtig beslutningstagning, hvilket kræver, at EU-institutionerne, -organerne, -kontorerne og -agenturerne giver aktindsigt; der henviser til, at denne grundlæggende ret til aktindsigt, der er beskyttet af traktaterne og chartret, muliggør en effektiv borgerkontrol[15] og derfor bør udøves proaktivt;

B. der henviser til, at EU-Domstolen har bekræftet, at aktindsigt er en væsentlig del af deltagelsesdemokratiet; der henviser til, at den har fastslået, at offentlig kontrol med oplysninger, der anvendes i

---

10 Rettens domme af 17.7.2024, Auken m.fl. mod Kommissionen, T-689/21, ECLI:EU:T:2024:476, og Courtois m.fl. mod Kommissionen, T-761/21, ECLI:EU:T:2024:477.

11 Rettens dom af 14.5.2025, Stevi og The New York Times mod Kommissionen, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483.

12 Den Europæiske Ombudsmand, "Særberetning fra Den Europæiske Ombudsmand i forbindelse med hendes strategiske undersøgelse af den tid, det tager Europa-Kommissionen at behandle begæringer om aktindsigt (OI/2/2022/OAM)", 21.9.2023.

13 Den Europæiske Ombudsmands afgørelse af 12.7.2022 om Europa-Kommissionens afslag på aktindsigt i tekstbeskeder udvekslet mellem Kommissionens formand og den administrerende direktør for en medicinalvirksomhed om køb af en covid-19-vaccine (sag 1316/2021/MIG).

14 Den Europæiske Ombudsmands afgørelse af 27.6.2022 om Rådet for Den Europæiske Unions afslag på at give fuld aktindsigt i dokumenter vedrørende forhandlingerne om udkastet til "retsakt om digitale markeder" (1499/2021/SF).

15 Artikel 10, stk. 3, i TEU, sammenholdt med 13. betragtning i præamblen hertil og artikel 1, stk. 2, og artikel 9, samt artikel 15 i TEUF.

lovgivningsmæssige aktiviteter, er en forudsætning for de demokratiske beføjelsers funktion og for udøvelsen af demokratiske rettigheder; der henviser til, at EU-Domstolen også har fremhævet, at gennemsigtighed er uløseligt forbundet med lovgivningsproceduren, og at beslutninger skal træffes så åbent og så tæt på borgerne som muligt;

C. der henviser til, at forordning (EF) nr. 1049/2001 anerkender den særlige betydning af at give endnu bredere aktindsigt, når EU-institutionerne handler som lovgivende myndighed, og understreger det særlige behov for at sikre direkte aktindsigt i lovgivningsmæssige dokumenter;

D. der henviser til, at borgerne med rette forventer gennemsigtighed, effektivitet og ansvarlighed fra offentlige myndigheders side, og at EU-institutionerne, -organerne, kontorerne og agenturerne bør reagere på disse forventninger på en klar og forståelig måde; der henviser til, at åbenhed og god forvaltning i EU's funktion og beslutningsproces er afgørende for at opbygge tillid til EU og for at sikre større legitimitet, effektivitet og ansvarlighed i administrationen; der henviser til, at principperne om åbenhed og gennemsigtighed ikke kun bør gælde for beslutningsprocessen, men også for den måde, hvorpå en tekst udarbejdes;

E. der henviser til, at rettidig aktindsigt i pålidelige og nøjagtige oplysninger er afgørende for at beskytte mod misinformation og effektivt bekæmpe udbredelsen af desinformation; der henviser til, at forsinkelser i tildeling af en sådan aktindsigt undergraver denne proces;

F. der henviser til, at EU er baseret på et repræsentativt demokrati, og at dets institutioner, organer, kontorer og agenturer skal opretholde de højeste standarder for gennemsigtighed og integritet for at muliggøre solid offentlig kontrol og meningsfuld borgerdeltagelse i god forvaltning;

G. der henviser til, at Den Europæiske Ombudsmands rolle har været afgørende med hensyn til at beskytte aktindsigt, herunder via henstillingerne i særberetning OI/2/2022/OAM; der henviser til, at EU-institutionerne skal sikre, at Den Europæiske Ombudsmand fortsat kan varetage denne rolle på en effektiv måde;

H. der henviser til, at Den Europæiske Ombudsmands strategiske undersøgelse, der er skitseret i denne særberetning, afslørede systemiske og betydelige forsinkelser fra Kommissionens side, navnlig i forbindelse med dens behandling af genfremsatte begæringer (anmodninger fra dem, der har fremsat begæringerne, om at Kommissionen reviderer sit oprindelige svar) efter de første afslag på at give borgerne aktindsigt;

I. der henviser til, at Ombudsmanden i sag 1499/2021/SF utvetydigt fandt, at Rådets afslag på at give fuld aktindsigt i dokumenter vedrørende lovgivningsmæssige forhandlinger udgjorde dårlig forvaltning;

J. der henviser til, at der ikke er fastsat sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse af fristen på 15 dage i artikel 7 i forordning (EF) nr. 1049/2001 om at give aktindsigt eller afslag på aktindsigt;

K. der henviser til, at forordning (EF) nr. 1049/2001 anerkender vigtigheden af at give bredere aktindsigt, når EU-institutionerne handler som lovgivende myndighed, og fremhæver nødvendigheden af at sikre direkte aktindsigt i lovgivningsmæssige dokumenter;

L. der henviser til, at en journalist i maj 2021 anmodede om aktindsigt, herunder i tekstbeskeder mellem Kommissionens formand og Pfizer, men at Kommissionen erklærede, at den ikke havde sådanne optegnelser på grundlag af interne registreringsregler; der henviser til, at måden, hvorpå Kommissionen håndterede sagen, er bekymrende; der henviser til, at Den Europæiske Ombudsmand konkluderede, at dette svar fra Kommissionen udgjorde dårlig forvaltning, og fremlagde adskillige henstillinger som opfølgning på sagen, herunder om hvordan tekstbeskeder skal registreres, og anbefalede en fornyet søgning i overensstemmelse med forpligtelserne til at give aktindsigt i henhold til forordning (EF) nr. 1049/2001; der henviser til, at Retten den 14. maj 2025 annullerede Kommissionens afgørelse om at tilbageholde tekstbeskederne; der henviser til, at Kommissionen ifølge Retten ikke fremlagde en plausibel forklaring, der kunne retfærdiggøre, at den ikke var i besiddelse af beskederne[16];

M. der henviser til, at tekstbeskeder i henhold til forordning (EF) nr. 1049/2001 betragtes som "dokumenter", når de vedrører emner, der har at gøre med politikker, aktiviteter og beslutninger, der henhører under en institutions ansvarsområde, eftersom et "dokument" defineres som ethvert indhold uanset medium (på papir, i elektronisk form eller som en lyd- eller billed- eller en audiovisuel optagelse); der henviser til, at dette ikke betyder, at alle tekstbeskeder, der udveksles, skal registreres og gøres tilgængelige, men kun dem, der vedrører Unionens politikker, aktiviteter og beslutninger; der henviser til, at Kommissionen stadig kan afslå at give fuld aktindsigt i sådanne beskeder, hvor en af undtagelserne i forordning (EF) nr. 1049/2001, såsom beskyttelse af forretningsmæssige interesser, finder anvendelse;

---

16 Sag T-36/23, Stevi og The New York Times mod Kommissionen, pressemeddelelse: https://curia.europa.eu/site/upload/docs/application/pdf/2025-05/cp250060da.pdf.

N. der henviser til, at Kommissionen den 6. oktober 2025 i Den Europæiske Unions Tidende (C/2025/5423) offentliggjorde en formel tilbagetrækning af lovgivningsforslag, navnlig COM(2011)0137 og COM(2008)0229 – begge med henblik på at ændre forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i lyset af Lissabontraktatens ikrafttræden og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – idet den henviste til, at der ikke var udsigt til en aftale, efter at der havde været lovgivningsmæssigt dødvande siden 2011; der henviser til, at denne fastlåste situation giver anledning til bekymringer om, at det muligvis ikke længere er tilstrækkeligt udelukkende at støtte sig til 2001-rammen for effektivt at forstærke retten til aktindsigt i EU-dokumenter i en moderne institutionel og teknologisk sammenhæng;

O. der henviser til, at den hurtige udvikling af teknologier inden for kunstig intelligens (AI) giver både muligheder og udfordringer med hensyn til at sikre nøjagtige og gennemsigtige oplysninger i EU og dets institutioner, organer, kontorer og agenturer, samtidig med at hensigtsmæssigt udformede og styrede AI-systemer kan bidrage til at opdage og afbøde misinformation og desinformation og dermed støtte en informeret offentlig debat, forudsat at deres udbredelse fuldt ud respekterer de grundlæggende rettigheder, fremmer ansvarlighed og opretholder høje standarder for gennemsigtighed med henblik på at bevare offentlighedens tillid og styrke demokratisk forvaltning;

P. der henviser til, at Domstolen i sag C-588/21 P[17], som omhandlede en begæring fra nonprofitorganisationer om aktindsigt i tekniske standarder for sikkerhedskrav til legetøj, fastslog, at Kommissionen burde have anerkendt, at der forelå en mere tungtvejende offentlig interesse i henhold til artikel 4, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1049/2001, der begrundede udbredelsen af sådanne harmoniserede standarder;

1. understreger kraftigt, at gennemsigtighed og aktindsigt udgør grundlæggende rettigheder i EU-retten, som er afgørende for at sikre gennemsigtig, demokratisk, ansvarlig og meningsfuld borgerdeltagelse;

Årsrapporter om aktindsigt

2. bemærker, at Kommissionen i 2024 ændrede sin ramme for gennemsigtighed ved at vedtage en revideret forretningsorden i et forsøg på at præcisere reglerne om aktindsigt i henhold til forordning (EF) nr. 1049/2001; understreger, at nogle interessenter gav udtryk for bekymring over de reviderede regler, navnlig over definitionen af, hvad der kan betragtes som et "dokument", de

---

[17] Domstolens dom af 5.3.2024, Public.Resource.Org og Right to Know mod Kommissionen m.fl., C-588/21 P, ECLI:EU:C:2024:201.

yderligere undtagelser fra forpligtelsen til at registrere dokumenter eller formodninger om, at der ikke må ske udbredelse, denne definitions og disse undtagelsers og formodningers overensstemmelse med EU-Domstolens faste praksis og det forhold, at de ville underminere gennemsigtigheden, hvilket ville udgøre et tilbageskridt og også ville underminere den ensartede anvendelse af forordning (EF) nr. 1049/2001;

3. bemærker, at Kommissionen i 2024 modtog 6 938 oprindelige begæringer om aktindsigt og 641 genfremsatte begæringer, hvilket svarede til en stigning i genfremsatte begæringer på 7 % i forhold til 2023[18]; bemærker, at Kommissionen i 2023 modtog 7 274 oprindelige begæringer om aktindsigt og 599 genfremsatte begæringer, hvilket svarede til en stigning i genfremsatte begæringer på 43 % i forhold til 2022[19]; bemærker, at Kommissionen i 2022 modtog 7 410 oprindelige begæringer om aktindsigt og 418 genfremsatte begæringer, hvilket svarede til en stigning i genfremsatte begæringer på 17,8 % i forhold til 2021[20];

4. fremhæver, at Kommissionen i forbindelse med behandlingen af genfremsatte begæringer valgte at give delvis eller fuld aktindsigt i 51 % af tilfældene i 2022, 85 % af tilfældene i 2023 og 60 % af tilfældene i 2024; bemærker, at antallet af genfremsatte begæringer steg, mens antallet af oprindelige begæringer faldt, og at afgørelsesmønsteret vendte på stadiet for de genfremsatte begæringer; påpeger, at dette viser, at der ikke blev foretaget en grundig vurdering af de oprindelige begæringer;

5. fremhæver, at Parlamentets offentlige dokumentregister pr. 31. december 2024 indeholdt 918 803 referencer (en stigning fra 898 267 ved udgangen af 2023); bemærker, at den samlede positive svarprocent fortsat var høj, nemlig 91 %, og at ansøgningerne i gennemsnit blev behandlet inden for ca. ni arbejdsdage[21];

6. anerkender, at Kommissionen modtog flest begæringer om aktindsigt blandt alle EU-institutionerne, og at dets Generalsekretariat og

---

18 Beretning fra Kommissionen af 19.5.2025 om anvendelsen i 2024 af forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (COM(2025)0239).

19 Beretning fra Kommissionen af 3.7.2024 om anvendelsen i 2023 af forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (COM(2024)0266).

20 Beretning fra Kommissionen af 13.9.2023 om anvendelsen i 2022 af forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (COM(2023)0523).

21 Europa-Parlamentet, "Aktindsigt 2024 – Europa-Parlamentets årlige rapport", Generaldirektoratet for Ledelsestjenesterne, Enheden for Åbenhed, maj 2025.

Generaldirektoratet for Sundhed og Fødevaresikkerhed modtog flest begæringer;

7. bemærker, at Kommissionen i 2024 udstedte 5 542 svar på oprindelige begæringer og 305 svar på genfremsatte begæringer, mens de øvrige EU-institutioner ligeledes har gjort fremskridt i deres bestræbelser på at forbedre gennemsigtigheden: Rådets register indeholdt over 527 000 dokumenter i slutningen af 2024, hvor over 72 % af disse er offentligt tilgængelige, og det behandlede over 2 800 begæringer om aktindsigt hovedsageligt fra civilsamfund og den akademiske verden, hvoraf der blev givet delvis eller fuld aktindsigt i 85 % af tilfældene[22];

8. glæder sig over disse tendenser, da de fremhæver EU's fortsatte engagement i gennemsigtighed i en tid med komplekse retlige og politiske udfordringer; bemærker dog, at Kommissionen i 85 % af de gennemgåede tilfælde ikke traf en afgørelse inden for de lovbestemte frister, og at forsinkelsen i 60 % af tilfældene var på mere end 60 arbejdsdage;

Den seneste udvikling

9. fremhæver, at det i overensstemmelse med artikel 4, stk. 6, i forordning (EF) nr. 1049/2001, selv når visse oplysninger skal tilbageholdes af berettigede årsager, bør overvejes at give delvis aktindsigt, og at de resterende dele af det ønskede dokument skal udleveres under hensyntagen til den mere tungtvejende offentlige interesse i gennemsigtighed og offentliggørelse, som omfatter principperne om forsvarlig forvaltning, institutionel effektivitet, demokratisk ansvarlighed og øget borgerengagement i beslutningsprocessen;

10. tror fuldt og fast på, at en stærk og konsekvent forpligtelse til aktindsigt og gennemsigtighed udgør en grundlæggende søjle for EU's demokratiske system, som øger borgeres engagement og deltagelse og bidrager til god forvaltningsskik og fornuftig finansiel administration; mener i betragtning af den nuværende situation med hybride trusler og krigsførelse, at det er vigtigt at bidrage til at bekæmpe konspirationshistorier og desinformation, og at en forpligtelse til dette vil bidrage til at styrke EU's modstandsdygtighed over for udenlandsk indblanding og forsøg på at undergrave dets integritet;

11. mener, at anvendelse af en proaktiv tilgang og vedtagelse af hurtigere, mindre besværlige og mere tilgængelige procedurer for håndtering af klager over afslag på aktindsigt kan bidrage til at sikre

---

22 Beretning fra Kommissionen af 3.7.2024 om anvendelsen i 2023 af forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (COM(2024)0266).

effektiv gennemsigtighed, forhindre retssager og undgå unødvendige omkostninger og byrder;

12. udtrykker bekymring over EU-institutionernes, -organernes, -kontorernes og -agenturernes vedvarende overklassificering af officielle dokumenter, hvilket er et brud på princippet om gennemsigtighed; gentager sin mangeårige opfordring, som det har givet udtryk for i sine tidligere beslutninger om aktindsigt, til fastlæggelse af klare, konsekvente og juridisk bindende regler for klassificering og afklassificering af dokumenter for at beskytte demokratisk ansvarlighed;

13. bemærker med bekymring, at de fælles problemer, som borgerne står over for, når de begærer aktindsigt, er institutionernes, organernes eller agenturernes afslag på aktindsigt på grundlag af uvæsentlige argumenter og den inkonsekvente behandling af lignende anmodninger om aktindsigt fra institutionernes side;

14. udtrykker bekymring over den hyppige anvendelse af undtagelserne i artikel 4 i forordning (EF) nr. 1049/2001 om afslag på at give fuld aktindsigt; understreger, at gennemsigtighed og aktindsigt fortsat skal være hovedreglen, mens et begrænset antal legitime undtagelser som defineret i den relevante lovgivning, f.eks. af sikkerhedsmæssige årsager, kan påberåbes og skal fortolkes strengt; minder om, at ifølge Den Europæiske Ombudsmand skal undtagelser fra eller begrænsninger i aktindsigt i dokumenter eller oplysninger, herunder i lovgivningsmæssige dokumenter, være undtagelsen og begrænses til det absolut nødvendige; gentager, at en institution, et organ, kontor eller agentur, der påberåber sig en af aktindsigtsundtagelserne i henhold til denne artikel, skal foretage en objektiv og individuel vurdering fra sag til sag; opfordrer EU-institutionerne, -organerne, -kontorerne og -agenturerne til at integrere disse vurderinger i deres praksis for aktindsigt;

15. opfordrer Kommissionen til at sikre gennemsigtighed i de afgørelser, der træffes i udvalgsproceduren; minder om, at EU-Domstolen i relation til udvalgsproceduren har fastslået, at afsløring af medlemsstaternes holdninger ikke som sådan undergraver beslutningstagningsprocessen[23];

16. udtrykker bekymring over vanskelighederne med at få aktindsigt i dokumenter fra visse EU-agenturer og disse agenturers hindring af at give aktindsigt og af behørig kontrol; understreger behovet for større gennemsigtighed og proaktiv meddelelse af aktindsigt fra EU-agenturers side; opfordrer endvidere EU-agenturerne til at gennemføre forordning (EF) nr. 1049/2001 i deres politikker om aktindsigt; opfordrer navnlig Den Europæiske Unions Asylagentur

---

[23] Jf. Rettens dom af 14.6.2023, Covington & Burling og Bart Van Vooren mod Kommissionen, T-201/21, ECLI:EU:T:2023:333.

(EUAA) til at give Europa-Parlamentet rettidig aktindsigt i agenturets dokumenter, navnlig oplysninger og analyser om sikre oprindelseslande og sikre ikke-EU-lande i overensstemmelse med forordning (EU) 2021/2303 om Den Europæiske Unions Asylagentur[24], med henblik på at styrke demokratisk tilsyn; anmoder om, at forpligtelsen i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 1049/2001 om at rapportere årligt om gennemførelsen af forordningen udvides til at omfatte alle de øvrige EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer, der er omfattet af artikel 15 i TEUF;

17. beklager den fortsatte mangel på meningsfuld opfølgning fra Kommissionens og Rådets side som reaktion på henstillinger i tidligere betænkninger fra Parlamentet om aktindsigt; beklager endvidere, at EU-institutionerne ikke proaktivt offentliggør mange dokumenter vedrørende lovgivningssager, idet dette forhindrer borgerne i at få kendskab til, hvilke dokumenter der reelt findes, og dermed hindrer deres ret til at begære aktindsigt;

18. beklager de nuværende vanskeligheder med at få aktindsigt i detaljerede oplysninger fra Kommissionen om gennemførelsen og håndhævelsen af EU-retten; opfordrer derfor Kommissionen til at sikre gennemsigtigheden i afgørelser, der træffes under traktatbrudsprocedurer;

19. opfordrer Kommissionen til at sikre gennemsigtighed i de afgørelser, der træffes vedrørende EU-budgettet, navnlig med hensyn til finansiering til ikke-EU-lande og på migrations- og sikkerhedsområdet, herunder oplysninger om beløb, formål og finansieringskilde, med henblik på at sikre, at Parlamentet og offentligheden kan føre kontrol med gennemførelsen af EU-budgettet;

20. gentager sin bekymring om mønstret i systemiske forsinkelser fra Kommissionens side med hensyn til at reagere på genfremsatte begæringer, som blev beskrevet i Den Europæiske Ombudsmands undersøgelse i særberetning OI/2/2022/OAM, hvor Ombudsmanden kom frem til, at strukturelle mangler, utilstrækkelige ressourcer og ineffektiv kommunikation i sidste ende afskrækkede enkeltpersoner fra at udøve deres ret til aktindsigt; beklager det forhold, at Kommissionen endnu ikke fuldstændigt har gennemført visse af Ombudsmandens vigtige henstillinger, særligt dem, der vedrører mødefrister, og heller ikke har demonstreret et konkret tilsagn om at gennemføre dem; opfordrer Kommissionen og Rådet til at vedtage de nødvendige foranstaltninger for at sikre overholdelse af

---

[24] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2303 af 15. december 2021 om Den Europæiske Unions Asylagentur og om ophævelse af forordning (EU) nr. 439/2010 (EUT L 468 af 30.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj).

Ombudsmandens henstillinger og til at imødegå centrale udfordringer såsom vedholdende forsinkelser, mangel på interaktion med dem, der har fremsat begæringerne, og utilstrækkelig gennemsigtighed i højprofilsager; opfordrer indtrængende Kommissionen til at rette op på sine systematiske forsinkelser i behandlingen af begæringer om aktindsigt; mener, at der bør fastsættes mulige sanktioner eller konsekvenser i tilfælde af, at institutionerne ikke reagerer på begæringer om aktindsigt;

21. beklager det forhold, at adskillige lovgivningsforslag, som Kommissionen har fremlagt, blev indgivet uden en ledsagende konsekvensanalyse eller uden en behørigt begrundet undtagelse til forpligtelsen til at udarbejde en; understreger, at medlovgiverne skal informeres fuldt ud om den dokumentation, der ligger til grund for lovgivningsinitiativer, for at respektere gennemsigtigheden i lovgivningsprocessen; opfordrer Kommissionen til at sikre, at alle fremtidige lovgivningsforslag overholder de grundlæggende rettigheder og er baseret på solide, verificerbare data, der klart viser deres nødvendighed, forholdsmæssighed, forventede effektivitet og omkostningseffektivitet, og ledsages af en omfattende konsekvensanalyse; opfordrer endvidere indtrængende Kommissionen til at sikre fuld gennemsigtighed i forbindelse med udvælgelsen af interessenter, der høres under udarbejdelsen af lovgivningsforslag, og tilstrækkelig tid til at foretage brede offentlige høringer;

22. beklager dybt den manglende gennemsigtighed i Rådet, der stadig gør sig gældende; beklager dybt, at nylige analyser fortsat fremhæver en mangel på proaktiv offentliggørelses- og registreringspraksis; minder om, at Rådets samlinger i henhold til artikel 16, stk. 8, i TEU er offentlige, når det forhandler og stemmer om udkast til lovgivningsmæssige retsakter; understreger, at udpegelsen af de fleste forberedende dokumenter i igangværende lovgivningsprocedurer som "LIMITE" udgør en uforholdsmæssig indskrænkning i borgernes ret til aktindsigt i lovgivningsmæssige dokumenter; understreger, at alle lovgivningsmæssige dokumenter, som udarbejdes og/eller rundsendes, ligeledes bør indføres i et brugervenligt offentligt register for at give borgerne mulighed for at udøve deres ret til aktindsigt fuldt ud; opfordrer indtrængende Rådet til at forbedre sine regler og procedurer om gennemsigtighed, herunder aktindsigt i og klassificeringen af lovgivningsmæssige dokumenter; fremhæver derudover, at EU-Domstolen i sin praksis anerkender offentlighedens ret til aktindsigt i dokumenter udarbejdet af Rådets arbejdsgrupper, der handler i forbindelse med lovgivningsprocessen; bemærker imidlertid, at aktindsigt fortsat skal begæres aktivt; bemærker med alvorlig bekymring konstateringerne vedrørende Rådets afslag på at give aktindsigt i trilogdokumenter, såsom Rådets generelle indstillinger, dokumenter med fire kolonner, dagsordener, sammendrag af resultater og protokoller fra triloger;

23. gentager, at Rådet skal opretholde højere gennemsigtighedsstandarder; understreger, at interinstitutionel tillid undergraves, når en institution konsekvent giver afslag på aktindsigt i dokumenter, der er relevante for EU's beslutningstagning;

24. fremhæver, at internationale aftaler har bindende retsvirkning og former udviklingen af EU-lovgivning; insisterer i overensstemmelse hermed på det presserende behov for at sikre fuld gennemsigtighed i hele forhandlingsprocessen ved at give medlemmer af Europa-Parlamentet rettidig og ubegrænset aktindsigt i alle relevante dokumenter; minder om at Europa-Parlamentet i henhold til artikel 218, stk. 10, i TEUF "straks [skal] underrettes fuldt ud i alle faser af proceduren";

25. glæder sig over EU-Domstolens dom i sagen Stevi og The New York Times mod Kommissionen som et vigtigt bidrag til den retspraksis, der har fremmet gennemsigtig praksis i EU's institutionerne, -organerne, -kontorerne og agenturerne; bemærker, at EU-Domstolens afgørelse giver mulighed for en moderniseret fortolkning af forordning (EF) nr. 1049/2001 i lyset af moderne kommunikationspraksis og voksende forventninger til gennemsigtighed; minder om, at EU-Domstolen præciserede, at retten til aktindsigt omfatter alle relevante formater og ikke kan omgås ved interne registreringsregler eller selektiv dokumentforvaltningspraksis; opfordrer derfor alle EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer til proaktivt at bevare, registrere og tilgængeliggøre alle officielle dokumenter i alle relevante formater, hvilket f.eks. kan omfatte digital kommunikation og tekstbeskeder, når de vedrører offentlige anliggender;

26. mener, at den måde, hvorpå Kommissionens formand har håndteret begæringen om aktindsigt i den sag, har mindsket tilliden til Kommissionen; beklager Kommissionens vedholdende nægtelse af at forklare, hvorfor der ikke kunne gives aktindsigt i de ønskede dokumenter; bemærker, at dommen fremhæver forpligtelsen til proaktivt at opbevare dokumentation for at sikre den effektive udøvelse af retten til aktindsigt;

27. bemærker i denne henseende, at registrering af et dokument er en konsekvens af dokumentets eksistens og ikke en forudsætning for dets eksistens, og at Kommissionen ikke blot kan påberåbe sig manglende registrering i sit system for at godtgøre, at den ikke er i besiddelse af de ønskede dokumenter; tror fuldt og fast på, at forlæggelse eller sletning af et dokument, alene fordi et dokument er blevet erklæret som værende "af kortvarig relevans", grundlæggende undergraver princippet om gennemsigtighed og god forvaltningsskik, hvilket danner en farlig præcedens for fremtidig håndtering af begæringer;

28. er bekymret over den mangel på gennemsigtighed, som Kommissionen har udvist i offentliggørelsen af covid-19-købsaftaler; fremhæver, at EU-Domstolen har fastslået, at Kommissionen ikke gav offentligheden tilstrækkelig bred adgang til købsaftalerne vedrørende covid-19-vacciner[25];

29. opfordrer EU-institutionerne, -organerne, -kontorerne og -agenturerne til at gennemføre en politik for gennemsigtighed som standard og offentliggøre dokumenter på en proaktiv måde med det ultimative mål at sikre, at borgerne kan udøve deres ret til aktindsigt og varetage deres kontrolrolle fuldt ud;

30. opfordrer indtrængende Kommissionen til at anerkende, at borgernes udøvelse af retten til gennemsigtighed og aktindsigt ikke er et udtryk for mistillid, som følgelig bør begrænses eller bremses, men snarere en mulighed for EU-institutionerne til at vise, hvordan afgørelser træffes, og til at øge samfundets tillid til EU;

31. bemærker med bekymring, at borgerne på nuværende tidspunkt kun kan anfægte et afslag på en begæring om aktindsigt eller manglen på et rettidigt svar, når fristerne ikke overholdes, ved at indgive en klage til Ombudsmanden, hvis henstillinger desværre ikke er juridisk bindende, eller ved at anlægge sag mod en institution ved EU-Domstolen, hvilket indebærer en ekstremt langvarig og bekostelig proces med usikre resultater og skaber en urimelig byrde, der afholder borgere, som ønsker at anfægte en afgørelse om afslag på aktindsigt, derfra; fremhæver, at de meget høje udgifter til juridiske ydelser har en afskrækkende virkning på borgerne og civilsamfundet med hensyn til deres ret til adgang til domstolsprøvelse og til effektive retsmidler, der er beskyttet i henhold til chartret;

Henstillinger

32. noterer sig vedtagelsen af Kommissionens reviderede interne regler om aktindsigt og de spørgsmål, der er rejst om deres forenelighed med chartret, TEU, TEUF og forordning (EF) nr. 1049/2001, og bemærker, at der verserer sager ved Den Europæiske Unions Ret; opfordrer indtrængende Kommissionen til at revidere sine regler om dokumentationsforvaltning og arkiver i lyset af relevant retspraksis og til at præcisere eller tilpasse dem for at opnå den højeste grad af gennemsigtighed i overensstemmelse med kravene og ånden i artikel 15 i TEUF og forordning (EF) nr. 1049/2001; mener, at dette vil bidrage til den EU's demokratiske troværdighed;

33. opfordrer EU-institutionerne, -organerne, -kontorerne og -agenturerne til at vedtage tilgængelige procedurer for håndtering af klager over afslag på aktindsigt og foranstaltninger til at sikre, at borgerne kan anfægte afgørelser, når det er nødvendigt; minder om,

---

[25] Sag T-689/21, Auken m.fl. mod Kommissionen, og sag T-761/21, Courtois m.fl. mod Kommissionen.

at EU-institutioner er forpligtede til at give skræddersyede svar og ikke blot at henholde sig til generelle formodninger om, at der ikke må ske udbredelse;

34. noterer sig, at Kommissionen har trukket sine forslag fra 2008 og 2011 om revision af forordning (EF) nr. 1049/2001 tilbage; beklager denne beslutning om at trække dem tilbage efter flere års dødvande uden en klar køreplan, tidsplan eller meningsfuld høring og dermed forpasse en vigtig mulighed for at modernisere den eksisterende og forældede ramme; anbefaler på det kraftigste, at Kommissionen undersøger forskellige nationale love og praksisser vedrørende aktindsigt, herunder i medlemsstater, hvor der er højere standarder for gennemsigtighed end på EU-plan;

35. opfordrer Kommissionen til at fremsætte et ajourført og mere ambitiøst forslag, der indarbejder EU-Domstolens og EMD's praksis, tager hensyn til Parlamentets henstillinger, herunder dets holdning fra 2011 om den foreslåede revision af forordning (EF) nr. 1049/2001, og omfatter sanktioner for manglende overholdelse af gennemsigtighedsreglerne; opfordrer endvidere Kommissionen til at indsnævre undtagelser til strengt nødvendige tilfælde og til at fastsætte en ambitiøs ny EU-standard for åbenhed og aktindsigt; anmoder i afventning af et ajourført forslag om, at forordning (EF) nr. 1049/2001 fortolkes strengt og anvendes konsekvent i overensstemmelse med relevant retspraksis og princippet om, at den bredest mulige adgang skal sikres;

36. fremhæver, at Europa-Parlamentet bør gå foran med et godt eksempel ved proaktivt at give aktindsigt i dokumenter i overensstemmelse med dets etablerede praksis for lovgivningsmæssig gennemsigtighed og ved at udvide denne tilgang til dokumenter vedrørende lovgivningssager og -arbejde, f.eks. til dagsordener og referater af koordinatorernes møder samt dagsordener for Formandskonferencen;

37. gentager sin opfordring til Kommissionen om straks at imødegå de systemiske forsinkelser i behandlingen af genfremsatte begæringer ved at vedtage en proaktiv tilgang, forbedre de interne procedurer, afsætte tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer på grundlag af en grundig behovsvurdering og sikre rettidig og gennemsigtig kommunikation med dem, der har fremsat begæringerne, med henblik på at opretholde retlige forpligtelser og støtte offentlighedens tillid og deltagelse;

38. anbefaler, at EU-institutionerne, -organerne, -kontorerne og -agenturerne offentliggør vejledning på deres websteder om, hvilke oplysninger, der bør medtages i en begæring om aktindsigt i henhold til forordning (EF) nr. 1049/2001 for at lette behandlingen af sådanne begæringer;

39. understreger, at miljøoplysninger, som offentlige myndigheder er i besiddelse af, er af almen interesse, og at offentligheden i henhold til Århuskonventionen bør drage nytte af en bred adgang til disse oplysninger; beklager det forhold, at afslag på aktindsigt i oplysninger om emissioners virkninger på miljøet såsom inden for kemisk forurening kan påvirke folkesundheden og beskyttelsen af borgerne mod farlige stoffer negativt;

40. glæder sig over Den Europæiske Ombudsmands indførelse af en fast track procedure i sager om afslag på begæringer om aktindsigt;

41. opfordrer EU-institutionerne, -organerne, -kontorerne og -agenturerne til at udvikle og tilbyde uddannelsesprogrammer for alt relevant personale, især det personale, der håndterer dokumenter og beslutningsprocesser, for at fremme en intern kultur med gennemsigtighed, ansvarlighed og god forvaltningsskik;

42. opfordrer til, at afgørelser om afslag på begæringer om aktindsigt træffes efter en objektiv og individuel vurdering fra sag til sag, meddeles uden unødig forsinkelse og ledsages af en begrundet og specifik begrundelse i overensstemmelse med relevant retspraksis; minder alle EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer om, at enhver afgørelse om afslag på aktindsigt skal begrænses til, hvad der er absolut nødvendigt og strengt fortolket, for at give mulighed for offentlig kontrol og demokratisk troværdighed ved at sikre, at borgerne forstår, hvorfor aktindsigt er blevet nægtet, og kan gøre brug af de retsmidler, der er til rådighed, hvor det er nødvendigt;

43. opfordrer til, at der oprettes en uafhængig tilsynsmekanisme, der regelmæssigt gennemgår klassificerings- og afklassificeringspraksisser;

44. opfordrer Kommissionen til at udvise større gennemsigtighed for så vidt angår kontrakter med tredjeparter; opfordrer Kommissionen til at være mere proaktiv med hensyn til at offentliggøre så mange oplysninger som muligt om udbudsprocedurer i overensstemmelse med Parlamentets tidligere indkaldelser[26];

45. opfordrer EU-institutionerne til fuldt ud og hurtigt at følge op på afgørelser og henstillinger truffet af Ombudsmanden efter klager over afslag på begæringer om aktindsigt; opfordrer EU-institutionerne, -organerne, -kontorerne og -agenturerne til at vedtage hurtigere, mere tilgængelige og mere forenklede procedurer for håndtering af klager over afslag på aktindsigt og vedtage foranstaltninger for at sikre, at borgerne kan anfægte afgørelser, når det er nødvendigt; anbefaler i den forbindelse, at der udnævnes højtstående tjenestemænd eller uafhængige eksperter, der har evne

---

[26] F.eks. i sin beslutning af 9.9.2025 om offentlige indkøb, vedtagne tekster, P10_TA(2025)0174.

til uden unødigt ophold at behandle klager vedrørende begæringer om aktindsigt;

46. opfordrer til fuld gennemsigtighed med hensyn til anvendelsen af kunstig intelligens i EU-institutionernes beslutninger og procedurer, herunder offentliggørelse af detaljerede oplysninger om algoritmer, træningsdata og konsekvensanalyser;

47. understreger, at manglende viden om, hvorvidt dokumenterne rent faktisk findes, kan hindre borgerne i at udøve deres ret til at fremsætte begæring om aktindsigt deri; understreger, at sikring af, at borgerne er i stand til at forstå, følge i detaljer og deltage i lovgivningsprocessen, er et retligt krav i henhold til traktaterne og chartret og en grundlæggende forudsætning for den demokratiske kontrol og demokratiet generelt; opfordrer derfor til, at der gennemføres målrettede bevidstgørelses- og oplysningskampagner på både EU-plan og nationalt plan for at informere borgere om deres ret til aktindsigt og om de værktøjer og procedurer, som er tilgængelige for dem med henblik på udøvelsen af denne ret;

48. fremhæver, at internationale aftaler medfører bindende retsvirkninger og former udviklingen af EU-lovgivning; insisterer i overensstemmelse hermed på det presserende behov for at sikre fuld gennemsigtighed i hele forhandlingsprocessen ved at give Parlamentet rettidig og ubegrænset aktindsigt i alle relevante dokumenter; opfordrer til, at Parlamentet underrettes øjeblikkeligt og i fuldt omfang om alle stadier af proceduren i overensstemmelse med artikel 218, stk. 10, i TEUF;

49. opfordrer indtrængende Rådet til at forbedre sine regler og procedurer for lovgivningsmæssig gennemsigtighed; opfordrer til proaktiv og rettidig offentliggørelse af Rådets generelle og delvise indstillinger og alle Rådets forberedende dokumenter om lovgivningssager, herunder de enkelte medlemsstaters holdninger og protokoller fra arbejdsgruppemøder, idet offentliggørelse heraf indføres som standardpraksis i alle beslutningstagningsfaser i overensstemmelse med princippet om demokratisk deltagelse, der er nedfældet i traktaterne og chartret;

50. opfordrer EU-institutionerne til fuldt ud at efterleve Rettens dom i sag T-540/15[27], hvad angår aktindsigt i dokumenter med fire kolonner; opfordrer endvidere EU-institutionerne til proaktivt at offentliggøre andre trilogdokumenter såsom dagsordener, sammendrag af resultater og protokoller fra triloger;

51. understreger, at gennemsigtighed skal gå hånd i hånd med ansvarlighed; opfordrer til, at det indføres, at Den Europæiske

---

[27] Rettens dom af 22.3.2018, De Capitani mod Parlamentet, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167.

Ombudsmand skal foretage regelmæssige revisioner af institutionel overholdelse af gennemsigtighedsforpligtelser;

52. opfordrer til, at der indføres et brugervenligt system på Parlamentets websted, hvor den tekst, der stemmes om, og afstemningsresultaterne pr. gruppe og pr. medlem af Europa-Parlamentet er synlige for hver afstemning ved navneopråb i overensstemmelse med Parlamentets tidligere opfordring til større gennemsigtighed og til brugervenlige værktøjer for at gøre procedurerne i Parlamentet mere tilgængelige for borgerne;

53. opfordrer kraftigt EU og medlemsstaterne til at anvende resultaterne og anbefalingerne fra Århuskonventionens tilsynsudvalg og Ombudsmanden, samtidig med at deres egne internationale forpligtelser i henhold til Århuskonventionen og retsstatsprincippet overholdes;

°

° °

54. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.